

लेखापरीक्षण अहवालासाठी परिशिष्ट १

१. या विद्यापीठात एकूण ९९ विभाग आहेत. संपूर्ण आर्थिक डेटा उपलब्ध नसल्यामुळे, खालील विभाग/विभागांचे बँक खाते मागील पद्धतीनुसार एकत्रित आर्थिक विवरणपत्रांमध्ये समाविष्ट केलेले नाहीत. खालील संस्था/विभागांच्या आर्थिक व्यवहारांचा समावेश न केल्याने विद्यापीठाच्या एकत्रित आर्थिक विवरणपत्रावर काय परिणाम होईल हे सध्या निश्चित करता येत नाही.

- जुहू कॅम्पसमधील विभाग/संस्थांचे जिमखाना कॉलेजचे खाते (सीयू शाह विभागाचा जिमखाना वगळता)
- शिक्षण महाविद्यालयाचे व्यावसायिक खाते
- रजिस्ट्रार बी.एड प्रवेश खाते
- योगदानात्मक भविष्य निर्वाह निधी ताळेबंद
- चर्चगेट येथील आर्ट्स ज्युनियर कॉलेजचे सेंट्रल बँक ऑफ इंडियामध्ये बँक खाते

२. आमच्या निरीक्षणात असे आढळून आले की आर्थिक विवरणपत्रांमध्ये १६९६-लाइन आयटम (लेजर अकाउंट्स) आहेत ज्यात शिल्लक अनेक वर्षांपासून स्थिर आहेत आणि मागील आर्थिक वर्षाच्या ऑडिट अहवालाच्या नोट्समध्येही हेच नोंदवले गेले आहे.

व्यवस्थापनाने स्वतंत्र लेखापरीक्षकाद्वारे स्थिर शिल्लक लेखापरीक्षण केले आहे. व्यवस्थापन परिषदेने ३०.०७.२०२२ रोजी पारित झालेल्या मंडळाच्या ठरावाद्वारे स्वतंत्र लेखापरीक्षकांनी सादर केलेल्या पडताळणी आणि विश्लेषणाच्या लेखापरीक्षण अहवालाची नोंद घेतली आहे. २०२१-२२ च्या आर्थिक वर्षाच्या लेखापरीक्षण अहवालात नमूद केलेल्या स्थिर शिल्लकांचा परिणाम विचारात घेण्यात आलेला नाही.

❖ चर्चगेट, जुहू आणि पुणे कॅम्पसमधील एकूण ३० विभागांमध्ये स्थिर शिल्लक होती आणि त्या विचाराधीन वर्षासाठी आम्ही पडताळणी करून त्यांना स्थिर आणि जुने शिल्लक म्हणून ओळखले आहे:

१. चर्चगेट कॅम्पस विभाग:

१. विद्यापीठ वित्त विभाग
२. आयुष्यभर शिक्षण आणि विस्तार विभाग
३. इंग्रजी विभाग
४. राज्यशास्त्र विभाग
५. वाणिज्य विभाग
६. मानसशास्त्र विभाग
७. ज्ञान संसाधन केंद्र विभाग - ग्रंथालय मुंबई
८. पाटकर हॉल विभाग
९. मुंबई वसतिगृह विभाग
१०. हिंदी विभाग
११. समाजशास्त्र विभाग
१२. संगीत विभाग
१३. संस्कृत विभाग

14. अर्थशास्त्र विभाग

II. जुहू कॅम्पस विभाग

15. पीव्ही पॉलिटेक्निक विभाग
16. एसव्हीटी कॉलेज ऑफ होम सायन्स विभाग
17. पीजी संगणक विभाग
18. यूएमआयटी विभाग
19. केंद्र दूरस्थ शिक्षण विभाग
20. पदव्युत्तर गृहशास्त्र विभाग
21. जुहू वसतिगृह विभाग

III. विभाग पुणे कॅम्पसचे

22. एसएनडीटी कला विभाग, कॉलेज वरिष्ठ
23. एसएनडीटी कला महाविद्यालय, ज्युनियर विभाग
24. शिक्षण महाविद्यालय, पुणे विभाग
25. कॉलेज ऑफ होम सायन्स विभाग वरिष्ठ
26. कॉलेज ऑफ होम सायन्स ज्युनियर विभाग
27. आयुष्यभर शिक्षण विस्तार विभाग - उपकेंद्र
28. पुणे वसतिगृह विभाग
29. पीजीएसआर विभाग
30. ग्रंथालय विभाग पुणे

अशा स्थिर शिल्लक रकमेची विभागवार यादी (क्रेडिट शिल्लक एकूण INR १३२.७२ कोटी आणि डेबिट शिल्लक एकूण INR १८३.४६ कोटी) या परिशिष्टासोबत जोडलेल्या **परिशिष्ट-१(अ)** मध्ये दिली आहे.

३. ३१.०३.२०२२ रोजी कॅपिटल डब्ल्यूआयपी युनिव्हर्सिटीच्या खाते कोड ८८८३ या शीर्षकाखाली ४,२६,१०,८३३/- रुपये इतकी रक्कम पडून आहे. गेल्या अनेक वर्षांपासून कोणतीही हालचाल झालेली नाही आणि ती स्टॅटिक बॅलन्स म्हणून गृहीत धरता येईल. विद्यापीठाने बांधकामाधीन असलेल्या {खाते प्रमुख १०३} इमारतीवर ७,४९,०४,९००.७१/- रुपये खर्च केला होता जो ५ वर्षांहून अधिक काळ पडून आहे आणि तरीही चालू आर्थिक वर्षात कोणतीही हालचाल झालेली नाही आणि तो फक्त प्रक्रियेतील कामांतर्गत गटबद्ध केला आहे.

४. अशा स्थिर शिल्लकींमध्ये, विविध वैधानिक दायित्वे/मालमत्तेची २७५ लेजर खाती आहेत (डेबिट शिल्लक रु. ६६,०७,३३०/- आणि क्रेडिट शिल्लक रु. ३,४१,८६,५५७/-) चालू आर्थिक वर्षात कोणतीही हालचाल न करता ओपनिंग बॅलन्स म्हणून खात्यांच्या पुस्तकांमध्ये पडून आहेत. त्यात टीडीएस, भविष्य निर्वाह निधी, व्यावसायिक कर, देय सेवा कर इत्यादींचे दायित्व आणि मालमत्ता प्रमुख समाविष्ट आहेत. आम्हाला अशा कोणत्याही कागदपत्रांचे किंवा तपशीलांचे विभाजन प्रदान केलेले नाही. त्यावरील कायदेशीर परिणाम तपासण्यासाठी रक्कम. त्याची माहिती **परिशिष्ट -१(ब)** मध्ये दिली आहे.

५. ७४,३९,९२,१६७/- (मागील वर्ष ८६,८७,२१,६३७/-) इतकी एकूण कर्जे आणि आगाऊ रक्कम विद्यापीठाच्या

सामान्य कामकाजाच्या काळात विशिष्ट खर्च भागविण्यासाठी देण्यात आलेल्या विविध जुन्या आगाऊ रक्कम (व्यवस्थापनाने खराब म्हणून ओळखल्या गेलेल्या आगाऊ रकमेसह) यांचा समावेश आहे. संबंधित आर्थिक वर्षात अंतर्निहित खर्चाची नोंद न केल्यामुळे, आगाऊ रक्कम विद्यापीठ आणि संबंधित संस्था आणि महाविद्यालयांच्या लेखापुस्तकांमध्ये असमायोजित/अपुष्ट मालमत्ता म्हणून राहिली आहे. सामंजस्य/समायोजन पूर्ण झालेल्या वर्षात वरील खाते शिल्लक रकमेच्या वहन मूल्यांमध्ये आवश्यक समायोजन करणे आवश्यक आहे. पुष्टीकरण आणि पत्रव्यवहार उपलब्ध नसल्यामुळे, वित्तीय विवरणपत्रात मालमत्ता/दायित्वांवर होणारा परिणाम निश्चित करता आला नाही.

६. विभाग/विद्यापीठ आणि संस्थांमध्ये अनेक आंतरविभागीय व्यवहार होत असतात.

- या विभागांमधील संपूर्ण आणि अंतिम सामंजस्य अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असल्याचे आमच्या निरीक्षणात आले आहे. सामंजस्यासाठी आवश्यक असलेल्या अशा व्यवहारांची तपशीलवार माहिती अंशतः उपलब्ध आहे किंवा उपलब्ध नाही. त्यामुळे, व्यवस्थापन विभागांमधील शिल्लक रकमेची अचूक स्थिती देण्याच्या स्थितीत नाही, यामुळे विविध विभागांच्या मालमत्ता, दायित्व, उत्पन्न किंवा खर्चाचे जास्त विवरण किंवा कमी विवरण होऊ शकते. वित्तीय विवरणांच्या खऱ्या आणि निष्पक्ष दृष्टिकोनाबद्दल आमचे मत अशा मर्यादांच्या अधीन आहे.
- विद्यापीठ आणि इतर विभागांमधील विभागांमधील अविचलित फरक या परिशिष्टासोबत जोडलेल्या परिशिष्ट १(क) मध्ये दिला आहे. त्यात ४०.९१ कोटी रुपयांचा डेबिट फरक (११८.२९ कोटी रुपयांचा एकूण डेबिट ७७.३७ कोटी रुपयांच्या संबंधित क्रेडिटशी जुळत नाही) आणि ३१.४८ कोटी रुपयांचा क्रेडिट फरक (१०५.३६ कोटी रुपयांचा एकूण क्रेडिट ७३.८७ कोटी रुपयांच्या संबंधित डेबिटशी जुळत नाही) दर्शविला आहे.
- वर नमूद केलेल्या फरकाव्यतिरिक्त, इतर विभागांच्या सामंजस्य प्रक्रियेत या विभागासाठी काही नवीन डेबिट/क्रेडिट शिल्लक दिसण्याची शक्यता आहे.

७. व्यवस्थापनाने दिलेल्या माहितीनुसार, स्थिर मालमत्ता/मृत स्टॉक मेमोरँडम रेकॉर्ड तयार केला जात आहे ज्यामध्ये परिमाणात्मक तपशील, अनुदानाद्वारे निधी मिळवलेली मालमत्ता यासारखे संपूर्ण तपशील उघड केले जातील.

/ देणग्या आणि संबंधित स्थिर मालमत्तेचे स्थान. तथापि, गेल्या ४ वर्षांपासून हेच सुरू आहे. व्यवस्थापनाकडून चालू असलेल्या स्थिर मालमत्तेची भौतिक पडताळणी/पुनरावलोकन आणि भांडवली कामाच्या अनुपस्थितीत त्यांचे अस्तित्व आणि भौतिक स्थिती निश्चित करता आली नाही. परिणामी, स्थिर मालमत्ता आणि इन्व्हेंटरी आर्थिक विवरणपत्राच्या तारखेनुसार ऐतिहासिक खर्चाने वाहून नेली जात आहेत.

८. मुदत ठेवींमध्ये निधी गुंतवून १०.९३ कोटी रुपयांचा विकास निधी मिळवण्यात आलेला नाही.

९. विद्यापीठाविरुद्ध विविध न्यायालयात काही कायदेशीर खटले प्रलंबित आहेत. आम्हाला अशा प्रकरणांची माहिती देण्यात आलेली नाही आणि त्यामुळे आम्ही आकस्मिक दायित्वाच्या रकमेचे निर्धारण आणि परिमाण यावर भाष्य करण्यास असमर्थ आहोत.

१०. देणग्या/अनुदान/जागतिक बँकेच्या कर्जाद्वारे मिळालेल्या निधीचे मालमत्ता आणि खर्चात अर्ज करून मॅपिंग करण्याची कोणतीही व्यवस्था नसल्याचे लक्षात आले आहे. त्यामुळे, मिळालेल्या वेळेवर निधीचा वापर न केल्याने आर्थिक परिस्थितीवर होणारा परिणाम निश्चित करता येत नाही. प्रकल्पांसाठी आणि मालमत्तेशी संबंधित अनुदानांचा अनेक वर्षांपासून ताळमेळ बसला नव्हता आणि अनेक प्रकरणांमध्ये वापर प्रमाणपत्र देखील उपलब्ध नव्हते. उपलब्ध नोंदीनुसार खर्च केले गेले परंतु अनुदान दायित्व अद्याप

त्यानुसार समायोजित केले गेले नाही.

११. अ) वेतन अनुदानाची सुरुवातीची रक्कम INR १,१४,८१,४५,०९९.००/- इतकी आहे. व्यवस्थापनाच्या मते, ही रक्कम स्थिर आहे कारण १९९४ पासून वेतन मूल्यांकन प्रलंबित आहे. ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षापर्यंत एकत्रित "पगार अनुदान प्राप्त" (चालू आर्थिक वर्षाच्या रकमेसह) INR ९९,५५,६५,७५२.००/- इतकी होती. इतक्या मोठ्या प्रमाणात प्राप्त करण्यायोग्य रकमेची कोणतीही पुष्टी किंवा कोणतेही कागदपत्रे रेकॉर्डवर उपलब्ध नव्हती.
- ब) विद्यापीठाने शिक्षण शुल्काची रक्कम सरकारला पाठवणे आवश्यक आहे. तथापि, व्यवस्थापनाने कळवल्याप्रमाणे, विद्यापीठाने सरकारकडून पगाराचे मूल्यांकन प्रलंबित नसल्याने शिक्षण शुल्काची रक्कम (आर्थिक वर्ष २०२१-२२ साठी सुमारे १७.४३ कोटी रुपये) शासनाला पाठवलेली नाही. तसेच, शिक्षण शुल्क भरण्याची जबाबदारी वर्षानुवर्षे लेखा पुस्तकात दिलेली नाही, तीच सध्याच्या आर्थिक विवरणपत्रांमध्ये उत्पन्न म्हणून नोंदवली जाते.
१२. व्यवस्थापनाने दिलेल्या माहितीनुसार, चालू मालमत्ता, प्राप्तीयोग्य रक्कम, दिलेले आणि स्वीकारलेले आगाऊ रक्कम/ठेवी आणि देय रक्कम आणि चालू आणि आकस्मिक देयता शिल्लक, स्थिर शिल्लक यांची पुष्टी आणि सामंजस्य प्रक्रिया सुरू आहे, ज्याचा परिणाम वाजवी अचूकतेसह आर्थिक विवरण स्वीकारण्याच्या तारखेनुसार निश्चित आणि परिमाणयोग्य करता येत नाही.